

عنوان مقاله:

بررسی بارش های همرفتی بهاری شمال غرب ایران با استفاده از شاخص های ناپایداری (مطالعه موردی ایستگاه تبریز)

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و برنامه ریزی، دوره 22، شماره 64 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

محمد سلیقه - دانشیار دانشگاه خوارزمی

محمدحسین ناصرزاده - استادیار دانشگاه خوارزمی تهران

علی غفاری - رئیس اداره

خلاصه مقاله:

مکانیزم های صعود بارندگی در نواحی مختلف از الگوهای متفاوتی تبعیت می کنند. شناخت این الگوها می تواند سطح برنامه ریزی محیطی را ارتقاء بخشد. شاخص های ارزیابی پایداری که به شاخص های ناپایداری معروف اند، روابطی هستند که به کمک آن ها می توان میزان ناپایداری همرفتی مناطق مختلف جورا در جهت مطالعه و پیش بینی بارش ها بررسی کرد، این شاخص ها در پیش بینی فعالیت های همرفتی به کار می روند و عمدتاً به کمک نمودارهای ترمودینامیک و داده های رادیو سوند بررسی می شوند. هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی ویژگی های زمانی بارش های بیش از پنج میلی متر و تعیین سهم بارش های همرفتی بهاری ایستگاه تبریز براساس داده های جوبالا می باشد. بدین منظور داده های ساعتی بارش ایستگاه تبریز طی دوره آماری سی و پنج ساله (۱۳۵۸ - ۱۳۹۲ شمسی) (۱۹۸۰ - ۲۰۱۴ میلادی)، از آرشیو سازمان هواشناسی دریافت و با گزینش داده های بارش بیش از ۵ میلی متر براساس کدهای هواشناسی ۶۰ تا ۶۵ برای بارش باران و نیز کدهای ۹۱ تا ۹۹ برای بارش های سنگین، فراوانی زمانی آنها بررسی گردید. پس از گزینش نمونه های مورد بررسی، نمودارهای اسکویتی روزهای بارش به همراه شاخص های ناپایداری از قبیل (SI- TT - LI- CAPE PW-- KI) تجزیه و تحلیل شدند. پردازش این داده ها در مقیاس فصلی بیانگر وقوع مکرر آنها است. حداکثر رخداد این بارش ها در ماه آوریل با فراوانی ۱۳۱ مورد و حداقل آنها در ماه ژوئن با ۳۵ مورد دیده شد. نتایج حاصل از ترسیم نمودارهای اسکویتی و محاسبه شاخص های ناپایداری نشان می دهد، نقش عامل همرفت در وقوع بارش های بهاری قابل توجه می باشد، زیرا هنگامی می توان عامل همرفت را عامل اصلی بارش محسوب کرد که نه تنها میزان همرفت شدت کافی داشته باشد، بلکه ناپایداری لازم برای ایجاد بارش رانیز فراهم بسازد. در مجموع، پس از بررسی ۲۶۳ نمونه بارش فصل بهار مشخص شد که عامل همرفت، مهمترین نقش را در رخداد بارش ماه های می و ژوئن داشته است و به طبع آن مخاطرات سیلاب منطقه را تهدید می نماید.

کلمات کلیدی:

بارش، همرفت، نمودار اسکویتی، شاخص های ناپایداری، ایستگاه تبریز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1304101>

